

לעבוד באמת
נושאים בעבודת ה'

עבודת השמחה

סיפור נורא מהרה"צ הקדוש ר' ישראל מרוזין

מספרים על הרה"צ הקדוש ר' ישראל מרוזין כאשר עוד היה בקטנותו ממש "בוצין בוצין מקטפיה ידיעה" - בזמן שמנעו מאיתו תפוח, אמר את הברכה "בורא ברי העץ" ועל ידי כך הכריח (את אביו) לתת לו את התפוח.

ובנוגע לענייננו, על ידי זה שיהודים ישמחו בשמחת הגאולה מצד הביטחון שהקב"ה יביא את המשיח בקרוב ממש, הרי זה גופא כביכול יגרום מהר יותר ('אחישנה') שהקב"ה - אבינו שבשמים - ימלא משאלות לבבם של ילדיו.

פתח דבר

שמחים אנו להגיש לקהל שוחרי התורה ולומדיה את הקובץ השלישי בסדרת "לעבדך באמת" בנושא: "עבודת השמחה".

רמה ונשאה היא השמחה בעבודת השי"ת. ידוע ביאור החסידות² על הפסוק: "תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה"³, אשר אם ישנה עבודה אך היא בהעדר השמחה - אין זו העבודה הרצויה.

ואכן, כחוק בל יעבור בעדת החסידים, נדרש כל אחד להרחיק העצבות ולאמץ השמחה. וכה גדלה מעלת השמחה בקרב החסידים, עד אשר אחד השמות הנרדפים של החסידים, שהיה גם השם הראשון שלהם, הוא: 'השמחים (די פריילאכער)⁴."

זכינו, ונמצאים אנו בימים האחרונים של הגלות, ימי 'עקבתא דמשיחא'. בעת נפלאה זו בה עומדים אנו 'על סף הגאולה'⁵, ניתן כבר לטעום ולהרגיש כבר את שמחת הגאולה⁶ ובכך להתרגל ולהתחיל בפועל זמן מיוחד זה דהגאולה⁷.

•

בקונטרס זה יבואר עניין השמחה ומעלתה כפי שנתבארה בדרושי החסידות.

-
1. חוברת בנושא "עבודת התשובה" (אלול תשע"ו), חוברת בנושא "עבודת התפלה" (תשרי תשע"ז).
 2. לקו"ת תוריע כ, ג. ועוד.
 3. דברים כח, מז.
 4. החסיד ר' מוטל קוזלינר בשם הרה"ח איצ"ה דער מתמיד.
 5. שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש מלך המשיח ש"פ בלק תנש"א ועוד.
 6. שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש מלך המשיח ש"פ כי תצא תנש"א ועוד.
 7. שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש מלך המשיח ש"פ פנחס תנש"א ועוד.

וזאת למודעי: לא כל הביאורים הובאו בשלימותם כפי שנאמרו ונדפסו, וחלקם עובדו ע"י חברי המערכת - כך שגם מי שאינו רגיל בסגנון שיחות הקודש ומאמרי החסידות יוכל להבין פשוטם של דברים. ייתכן שנפלו אי אילו טעויות בהבנת הדברים, ושגיאות מי יבין. אשר על כן, מי שיתקשה בהבנת הדברים - מוטב שיעיין במקורי הדברים כפי שנשמנו בסוף הביאור, ויונעם לו.

מערכת 'לכשיפוצו מעינותיך'

תוכן עניינים

מהות השמחה

7.....השמחה בעבודת השי"ת
יבאר חשיבות השמחה בעבודת השי"ת, אשר רק על ידה ניתן לעבוד ולנצח את היצר - ע"פ תניא קדישא לרבינו הגדול פרק כ"ו

12פעולת השמחה ביהודי
כיצד אומרים שבחודש אדר "בריא מזליה" של ישראל, כאשר אומרים חז"ל: "אין מזל לישראל"? • מדוע בתרומת המשכן נאמר זהב ראשון? • מהי השמחה הגדולה ביותר שיכולה להיות אצל יהודי? - ביאור במעלת ופעולת השמחה ביהודי

16חידוש השמחה
"אז ימלא שחוק פינו" - במהלך שנות הגלות אסרו חז"ל ליהודי למלאות את פיו שחוק, מתי יחודש השמחה? - מיוחד

מצוה מתוך שמחה

17תשובה מתוך שמחה
מדוע מספיקה תשובה מתוך שמחה? • כיצד תשובה מתוך שמחה לא סותרת ל"וחטאתי נגדי תמיד"? • מה מיוחד בזה בדור שלנו?

21תפלה מתוך שמחה
מה הם שתי סוגי השירות? • איזה סוג שירה היה עד עכשיו, ומדוע בדורנו התווסף סוג נוסף?

שמחה של מצוה בליובאוויטש..... 26
 תיאור מרתק של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ על השמחה בשעת קצירת החטים
 בליובאוויטש.

השמחה בדורנו

שמחה בטרתתה..... 32
 מתי תהיה השמחה בשלימות? • כיצד הקול-קורא "לאלתר לגאולה" אינו בסתירה
 לדחיקת הקץ? • מהי עבודת השמחה הרצויה כדי לפעול את ביאת משיח? - ביאור
 במהות ואופן השמחה בדורנו

הוראה מיוחדת לנשי ובנות ישראל..... 39

עבודת השמחה - פנינים..... 41
 מהו החידוש של עבודת השמחה? • מהו הכלי המביא לשמחה? • מה נפעל דוקא
 ע"י השמחה? • מה צריך יהודי לענות כאשר שואלים אותו מדוע הוא בשמחה?
 - לקט מרתק של אמרות ופתגמים מרבתינו נשיאנו אודות השמחה, נחיצותה
 ומעלתה

מהות השמחה

השמחה בעבודת השי"ת

יבאר חשיבות השמחה בעבודת השי"ת, אשר רק על ידה ניתן לעבוד ולנצח את היצר

מתוך פרק כ"ו באגרת התשובה מספר התניא קדישא לרבינו הגדול ג"ע עם ביאורים נפלאים ומתוקים מדבש מהרה"ח ר' חיים לוי יצחק גינזבורג שליט"א

**פרק כו ברם כגון דא צריך לאודעי כלל גדול
כי כמו שנצחון לנצח דבר
נשמי כגון שני אנשים המתאבקים זה עם זה להפיל
זה את זה. הנה אם האחד הוא בעצלות וכבודת ינוצח
בקל ויפול גם אם הוא גבור יותר מחבירו ככה ממש
בנצחון היצר אי אפשר לנצחו בעצלות וכבודת
הנמשכות מעצבות ומטמטום הלב כאבן כ"א בזריזות
הנמשכת משמחה ופתיחת הלב ומדהרתו מכל נדנוד
דאגה ועצב בעולם.
מלא דבר הכתוב תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך
בשמחה וגו' ונדע לכל פי' האר"י ז"ל על פסוק זה:**

כלל גדול ויסודי

אחד מעקרונותיה היסודיים ביותר של החסידות, הוא חשיבותה העצומה של השמחה בעבודת ד', ושלילה כמעט מוחלטת של העצבות, ואפילו של המרירות - שרק בהזדמנויות מיוחדות יש להשתמש בה.

ברם, אבל, למרות כל מה שנתבאר היטב בפרקים הקודמים בספר התניא קדישא כיצד יכול האדם לעבוד את ד' כראוי ובשלמות, אבל עדיין - כגון

דא, את ענין זה, צריך עדיין לאודעי, להודיע, משום שענין זה הריהו כלל גדול ובסיסי שבלעדיו אי אפשר לנצח את היצר הרע ולעבוד את ד' בשלימות.

כלומר, למרות שעד כאן ניתנה לאדם הדרך כיצד לעבוד את ד', וניתנו לו הכלים בהם בכוחו לנצח את היצר (ההתבוננות, והתעוררות האהבה המסותרת), עדיין חשוב ונחוץ להודיע ולהסביר לאדם את האופן כיצד לעשות זאת, שכן אם לא ישמור על הכלל הבסיסי הזה - לא יוכל לנצח.

"להפיל" ולא "להרוג"

הכלל אותו יש לזכור ולדעת תמיד (שהוא אחד מהעקרונות היסודיים ביותר של החסידות) הוא: **כי כמו שנצחון לנצח דבר גשמי, כגון שני אנשים המתאבקים זה עם זה להפיל זה את זה.**

[רבינו ממשיל כאן את המלחמה נגד היצר הרע לא לשני אנשים הנלחמים איש נגד רעהו מרחוק - על ידי חיצים ואבני בליסטראות, ואפילו לא לשנים הנלחמים זה עם זה מקרוב באמצעות סכינים וחרבות, אלא דווקא לשנים "המתאבקים זה עם זה", שהם אחוזים וקשורים ודבוקים זה בזה כל כך, שאינם יכולים להשתמש בכלי נשק, אלא הם מנסים בידיהם ובגופם להפיל זה את זה.

זאת משום שגם בנמשל, היצר הרע אינו לוחם באדם מרחוק בלבד, ואפילו לא מקרוב בלבד, אלא הוא נמצא בתוכו ממש, עמו ביחד ממש (ולפעמים אפילו היצר מראה את עצמו כאוהבו ודורש טובתו עד שהוא חבוק ודבוק עמו ממש, כאשר הוא מתעטף ב"איצטלא של משי" ובא לפתותו ולהסירו מן הדרך הישרה בטענות של יראת שמים וחסידות¹].

הרי כדי לנצח לא די בכח ובגבורה בלבד, אלא יש צורך חיוני לדעת איך להשתמש בכח ובגבורה בזריזות וביעילות ובמהירות. שאם לא כן, הנה אם האחד הוא בעצלות וכבדות, ינוצח בקל (בקלות) ויפול, גם אם הוא גבור יותר מחבירו.

רק בשמחה ובהתלהבות

ככה ממש בנצחון היצר, במלחמת הנפשות שבאדם. הנפש האלוקית, יש בה אכן כח ועוצמה הרבה יותר מן הנפש הבהמית ("גבור יותר מחבירו"²), שהרי "מעט

1. ע"פ הלקח והלבוש.

2. ל"ב, רש"ג.

אור דוחה הרבה מן החושך", "המוח שליט על הלב בתולדתו וטבע יצירתו" ו"הקב"ה עוזרו"³. אבל למרות זאת אי אפשר לנצחו בעצלות וכבדות, הנמשכות (שהן נובעות) מעצבות וטמטום הלב כאבן.

שכן כאשר האדם הנו במצב של עצבות, הרי החיות וההתלהבות שבו הן מועטות ומצומצמות, וממילא הוא במצב של צמצום וסתימת המוח והלב מלקלוט ולקבל דברים שיגרמו לו אהבת ד' ויראתו. ובוודאי שבמצב כזה הוא במצב של חוסר יוזמה ("עצלות וכבדות") להילחם במלחמת היצר, להתבונן, לעורר את עצמו וכו' (למרות שיש לו בשלימות את הכוחות לעשות זאת).

כי אם אלא, כיצד אפשר לנצח את היצר, אך ורק בזריזות, הנמשכת (שהיא נובעת ובאה):

משמחה שהיא גורמת (ההיפך מצמצום וכיוץ וטמטום הלב),

ופתיחת הלב "שלבו נעשה פתוח לקבל כל דבר, שנתרחב יותר ממידתו ויצא רוח חיים אשר בו ובא לידי התפעלות".

וטהרתו, שהלב יהיה טהור ונקי מכל דאגה ועצב. ולא רק מדאגות גדולות וחמורות, אלא אפילו מכל נדנוד (נטיה קלה ביותר של) דאגה ועצב בעולם.

רק אז, מדגיש רבינו, רק כאשר הלב "פתוח" לגמרי ואינו מכווץ ומצומצם מדאגות ועצבות, תוכל להיות זריזות וקלות תנועה רוחנית. אז יהיה האדם מלא חיות והתלהבות ויעשה את המוטל עליו בזריזות וביעילות, וכך מובטח לו הנצחון במלחמת היצר.

כמה חמור העדר השמחה

ומקרא מלא דיבר הכתוב, בעצם זהו פסוק מפורש בתורה: בסיימה של התוכחה אודות הצרות והייסורים שאומר משה רבינו לישראל, הוא מסיים ואומר שכל זה יקרה ח"ו "תחת אשר לא עבדת את ד' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב"⁴.

ונודע לכל פירוש האריז"ל על פסוק זה: האריז"ל מפרש את הפסוק - ש"השמחה וטוב לבב" הוא לא תיאור המצב הגשמי הטוב שהיה לו קודם, כאשר לא עבד את ד', אלא זהו הסבר מדוע יקרה לו מה שיקרה. שאף אם עבד את ד', אם לא עשה זאת בשמחה ובטוב לבב, יגיעו אליו ח"ו - בגלל זה בלבד - כל הצרות.

3. תניא קדישא פרקים י"ב - י"ג.

4. רש"ג.

5. תבוא כח, מזו.

"ואמר הפסוק, אף שעבדת את ד' בקיום המצוות, אבל לא עבדת בשמחה ובטוב לבב, על כן היתה זאת לך"⁶.

נמצא לפי פירוש האריז"ל, שהפסוק מדגיש במפורש את גודל ועוצם ההכרח בשמחה, עד כדי כך שמזהיר הפסוק מפני עונש קשה אילולא השמחה (גם אם העבודה הייתה בשלימות). מובן אם כן, עד כמה חשובה ונחוצה ומוכרחת השמחה שצריכה להיות אצל יהודי תמיד בעבודת ד'.

[ומלבד התועלת שיש בשמחה, כאמור, שדווקא על ידה נמצא האדם בקלות תנועה רוחנית, במרץ בזריזות ובהתלהבות, וכך יוכל לנצח במלחמת היצר, נוסף לכך יש בשמחה גם נקודה תוכנית עמוקה יותר:

מי שמסתכל על כל עבודת ד' רק כ"הסכם עבודה" שישנו בינו לבין בורא העולם, כאשר הקב"ה נותן לו את כל צרכיו הגשמיים, ותמורת זאת עליו "לשלם" ("נעבעך") בכך שיעבוד את ד' - הוא יהיה תמיד עצוב ומדוכדך על "שנאלץ" למלא את רצון ד' ולא לעשות מה שליבו חפץ. ואולם, מי שמסתכל על עצמו כבנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, שנשלח למלא ייעוד נפלא ונשגב - "לעשות לו יתברך דירה בתחתונים"⁷, הרי ליבו תמיד מלא שמחה על הזכות הנפלאה שנפלה בחלקו, גם אם הקשיים והמכשולים הם רבים].

לסיכום: השמחה משפיעה על גוף האדם ובריאותו ומאירה את פניו, כך שאדם נעשה קל ברגליו. השמחה גם מגלה באדם את כחותיו הנעלמים, ונותנת לו חיות והתלהבות בעבודת ד', עד שיכול לשנות את מידותיו.

6. של"ה ס"פ כי תבוא (שפו, א) ועי' ג"כ ר"ח ש"ב (שער האהבה) רפ"י. שער המצוות בתחילתו. ובכ"מ.

7. תנחומא נשא פט"ו. וכמובאר בארוכה בתנייא קדישא פרקים לא, לג, לו, ועוד.

”ביקור חולים” שהציל חיים

רבי מאיר שלמה ינובסקי, רב העיר ניקולייב וסבו של כ”ק אדמו”ר שליט”א מליובאוויטש מלך המשיח, חלה באחד הימים במחלת הטיפוס. זו היתה מחלה איומה ונוראה ומידבקת, וכל מי שחלה במחלה זו הוכנס ל”בית ההסגר” לחולי טיפוס. מבית זה כמעט ואף אחד לא יצא חי, ורוב החולים ששכבו שם רק ציפו לרגע בו יעברו לעולם שכולו טוב.

לרבי מאיר שלמה היה חבר טוב, בשם ר’ אשר גרוסמן, השוחט של ניקולייב. בהיודע לר’ אשר, שידידו רבי מאיר שלמה הושם בבית ההסגר, שם את פעמיו לשם. אך בגלל שהשלטונות לא התירו בשום אופן לאף אדם להיכנס פנימה, לא נותר בידו אלא להישאר בחוץ.

לקח ר’ אשר בידו את ספר התניא שהביא עימו, וכשהגיע לאיזור הסמוך ביותר למקום בו שוכב ידידו, החל לקרוא בקול רם מתוך אגרות קודש לרבינו הגדול נ”ע את סימן י”א: “...באמת אין רע יורד מלמעלה והכל טוב, רק שאינו מושג לגודלו ורב טובו... ועל כן ראשית הכל שישמח האדם ויגל בכל עת ושעה...”.

עומד ר’ אשר וקורא, בלי לשמוע שום תגובה ובלי לדעת כלל אם קולו מגיע לאוזני הרב. אבל, הוא בוטח ומקווה שאכן הדברים הקדושים והנצחיים הגיעו לאן שהיו צריכים להגיע, ופעלו את פעולתם.

למחרת, חזר ר’ אשר והגיע לאותו מקום, כשספר התניא בידו והחל לקרוא שוב את אותה איגרת. וכך עשה יום אחרי יום, ושבוע אחרי שבוע, מתוך אמונה ואהבת רעים ומבלי לדעת מה גורל חברו.

לא עברו שבועות רבים ור’ מאיר שלמה יצא מאותו ”בית הסגר”, כשהוא בריא לחלוטין. כשפגש את ידידו ר’ אשר, קרא בהתרגשות: ”ר’ אשר, אתה הצלת אותי ממוות. קריאתך ולימודך שם, מבלי לדעת אם מישהו שומע בכלל את דברי הקודש החיים והמאירים, הם שנסכו בי כוחות חדשים והחדירו בי עוז ותקווה, עד שהתרוממתי מכל היסורים והדכאוונות שאפפוני, וגופי התגבר על המחלה!”

פעולת השמחה ביהודי

כיצד אומרים שבחודש אדר "בריא מזליה" של ישראל, כאשר אומרים חז"ל: "אין מזל לישראל"? • מדוע בתרומת המשכן נאמר זהב ראשון? • מהי השמחה הגדולה ביותר שיכולה להיות אצל יהודי? - ביאור במעלת ופעולת השמחה ביהודי

אין מזל לישראל

א. על דברי הגמרא שבחודש אדר "בריא מזליה" של יהודי - נשאלת השאלה: חז"ל הרי אומרים¹ "אין מזל לישראל"²?

לכאורה אין מזל לישראל

ויש לומר הביאור בזה:

שלוש אופנים בשליטת המזלות על בני ישראל שליטה כלל

בעצם, מצד שרשם למעלה, בני ישראל אינם כלל תחת שליטת המזלות ח"ו, כמו שכתוב³: "אֶל דֶּרֶךְ הַגּוֹיִם אֶל תִּלְמְדוּ וּמֵאוֹתוֹת הַשָּׁמַיִם אַל תַּחֲתוּ כִּי יַחֲתוּ הַגּוֹיִם מֵהֶמָּה".

1. מצד השורש של בני ישראל למעלה אין שליטה כלל

חידושו של יהודי הוא יותר מזה, שאפילו כפי שהוא יורד למטה כנשמה בגוף בעולם הטבע, וגופו "נדמה בחומריותו לגופי אומות העולם" (שמונהגים על ידי מזלות), גם כאן הוא במצב ד"אין מזל לישראל". ולכן אמנם יש בכחו - על ידי תפלה וזכות - לשנות את מזלו לטובה. אבל כל זה עדיין מצד כח עליון יותר (תפלה וזכות), לא המזל מצד עצמו.

2. למטה - מונהג על ידי המזלות אך ניתן לשנות את על ידי תפלה וזכות

החידוש דחודש אדר הוא יותר מזה: אפילו כפי שיהודי, יחיד⁵, כאן למטה קשור

3. בחודש אדר גם כשהודי נמצא למטה הוא מעל המזלות

1. שבת קנו, סע"א.

2. בחדא"ג מהרש"א "גם שאמרו אין מזל לישראל, מ"מ מגלגלין זכות ליום זכאי כו" (ולכן "בר ישראל דאית לי' דינא בהדי נכרי כו' לימצי נפשי' באדר"). אבל בגמרא מפורש הלשון ש"בריא מזלי".

3. ירמי' יו"ד, ב.

4. תניא פמ"ט (סט, סע"ב ואילך).

5. ראה חדא"ג מהרש"א שבת שם, שהפלוגתא בגמרא (באם יש מזל לישראל או אין מזל לישראל) הוא בנוגע ליחיד בישראל (ולא בנוגע לכלל ישראל).

לענין המזל, ונמצא בעולם בו "אית ליה דינא בהדי נכרי" (עד שבחודש אב עליו להשתמט מכך כי "ריע מזליה") - בחודש אדר "בריא מזליה", מיד בכניסה לחודש (אפילו בלי שום עבודה מצדו), המזל מצד עצמו הוא "בריא", עד שאפילו אינו יהודי רואה ומרגיש זאת.

מעלת היהודי

ב. על פי ה"ל ניתן לתרץ קושיא המתעוררת בפרשת תרומה (הנקראת בדרך כלל בחודש אדר):

בהתחלת הפרשה בציווי הקב"ה נאמר: "ויקחו לי תרומה גו' וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחושת גו"⁶ וידועה השאלה: מדוע מתחילה תרומת המשכן דוקא ב"זהב"⁷?

ביאור הענין:

בנדבת ועשיית המשכן בא לידי ביטוי בגלוי שיהודי כפי שהוא למעלה (בעליונים) כמו כן נמצא הוא למטה בתחתונים, שמציאותו (גם בעולם בו נכסים תופסים מקום) הוא בדרגת "זהב", "זה הנותן בריא". וזה נותן את הכח שבחודש אדר - בו נסתיימה עשיית המשכן - יהיה "בריא מזליה" של יהודי, שגם כפי שהוא קשור עם דרגת ה"מזל" (תחתונים), הוא נמצא באופן "בריא", "זה הנותן בריא" (כמבואר בסעיף א').

השמחה הגדולה ביותר

ג. ויש לומר שזוהי גם השייכות לכך ש"משנכנס אדר מרבין בשמחה" (שבא בגמרא בהמשך אחד ל"בריא מזליה"):

השמחה הכי גדולה שיכולה להיות אצל יהודי היא, כאשר הוא יודע שבכל מצב בו הוא נמצא - אפילו למטה מטה, בעולם שבחיצוניותו נראה כהעלם והסתתרות על אלקות, הוא קשור להקב"ה⁸, שכן אפילו כפי שנמצא למטה נשמה בגוף, הוא "בן יחיד" של מלך מלכי המלכים הקב"ה, והקב"ה אומר שראשון נכסיו של יהודי הוא - "זהב", היינו, שגם בעולם בו נכסים גשמיים תופסים מקום, כל אחד ואחד מישראל הוא עשיר, ברוחניות ובגשמיות!

6. פרשתנו כה, ב"ג.

7. ראה בחיי וראב"ע ריש פרשתנו. ועוד.

8. ראה תניא ספ"ג: ישמח ישראל בעושי פ'י שכל מי שהוא מזרע ישראל יש לו לשמוח בשמחת ד' אשר שש ושמח בדירתו בתחתוני' שהם בחי' עשי' גשמיית ממש.

מדוע הזהב מופיע ראשון בפירשה?

כל יהודי נמצא בדרגת זהב אצל הקב"ה

השמחה הכי גדולה של יהודי שהוא זהב

שמחה מצד הבטחון שהנה זה משיח בא

ביחד עם התפילה, הבקשה והדרישה מהקב"ה שיביא את הגאולה תיכף ומיד ממש, שהיא מתוך רגש של צער ומרירות. . על אריכות הגלות, שבאה לידי ביטוי בהצעקה מקרב ולב עמוק "עד מתי, עד מתי, עד מתי!" צריכים להיות חדורים (גם ובעיקר) ברגש השמחה, ושמחה גדולה ביותר שבאה לידי ביטוי בהשירה, מצד גודל הבטחון ש"הנה זה (המלך המשיח) בא", וכבר בא!

משיחות ש"פ בא-בשלח תשנ"ב בקשר לנשי ובנות ישראל

וכאשר יהודי מתבונן בכך הרי זה מביא אותו לשמחה גדולה ביותר, ושמחה כזו שמשנה את חייו הגשמיים, שחי בעולם הזה בהתאם לגדרי טבע העולם:

תכונת השמחה היא, שפועלת וחודרת בכל עניני האדם. כשאדם שמח - הוא חי חיים שמחים, שמחה שפועלת על כל מעשיו, ועל דבר שבא איתו במגע, והוא משמח גם אחרים בסביבתו. ושמחה זו מכניסה יותר הצלחה בכל פעולותיו וכל חייו - כנראה במוחש.

כלומר, נוסף לכך שעל ידי שמחה נעשים "בן עולם הבא" (כמאמר חז"ל⁹ "הנך בדחי - ששמחים ומשמחים בני אדם - בני עלמא דאתי ניהו") - הוא נעשה גם "בן עולם הזה" אמיתי, שחייו בעולם הזה הם חיים אמיתיים שמחים ומוצלחים.

השמחה
הופכת
את החיים
הגשמיים
למאושרים

מעשה בפועל

ד. ובפשטות:

שכל אחד ואחד מישראל יוסיף בכל עניני שמחה, הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע לשמח את הזולת (כידוע ששלימות ענין השמחה היא דוקא ביחד עם הזולת),

ולכל לראש - על ידי ההוספה ב"פקודי ד' ישרים משמחי לב"¹⁰, לימוד התורה, נגלה דתורה ובפרט פנימיות התורה, ותלמוד גדול שמביא לידי מעשה¹¹ - קיום המצוות בהידור.

הוספה
בשמחה
בעצמו ובוזולת

הוספה
בלימוד
תורה ונקיים
המצוות
בהידור

ועוד וגם זה עיקר - שעל ידי מרבין בשמחה בתורה ומצוות יתבטא הדבר גם

לשמח את
בני המשפחה

9. תענית כב, א.

10. תהלים יט, ט.

11. מגילה כו, א. קידושין מ, ב.

במרבין בשמחה בפשטות, גם בענינים גשמיים ועל ידם - כהוראת השולחן ערוך. וגם בזה יהיה זה הן בנוגע לשמח את עצמו, והן את הזולת, החל מבני ביתו - הבעל יוסיף בלשמח את אשתו, והורים יוסיפו בלשמח את ילדיהם, בענינים המשמחים אותם (בטבעם), כפסק דין השולחן ערוך¹²,

[ובפרט שהאב ישמח את ילדיו, כפי שרואים בפועל שעל ידי זה שמשמח את ילדיו, מתוספת אצלם לפעמים שמחה יתירה, מכיון שרואים שלפעמים אומר "מלה קשה" (בגלל חינוך), אבל באופן שלאחר מכן זה מביא להוספה יתירה בחביבותו אליהם].

וכן - להוסיף בלשמח יהודים נוספים בסביבתו (כמדובר לעיל, שעל ידי זה נעשה בן עולם הבא ובן עולם הזה).

ע"פ שיחות לילות ד', ה', ו' ושבת קודש פ' תרומה ה'תשנ"ב

12. פסחים קט, א. רמב"ם שם. טוש"ע או"ח סתקכ"ט ס"ב. שו"ע אדה"ז שם ס"ז.

חידוש השמחה

א. במהלך שנות הגלות נאסר עלינו למלאות את פינו שחוק (ברכות לא, א).

ב. בכל דור יש אדם שראוי להיות משיח בדורו ובאם זכה והגאולה מגיעה בדורו, מתגלה אליו הקב"ה ושולח אותו לגאול את עם ישראל (שו"ת חתם סופר חושן משפט סימן צח. שדי חמד כרך ז עמוד א'תצג).

עכשיו מגלה לנו הרבי, אשר המשיח שבדורנו - נשיא הדור' - כבר נשלח ע"י הקב"ה לגאול את עם ישראל, והוא התגלה בכל התוקף ומתחיל לפעול את הגאולה בעולם.

ומכיון שאור הגאולה התחיל להתגלות בעולם לכן לא רק שמותר למלאות את פינו שחוק, אלא זוהי אף חובה - למלאות את פינו שחוק (וראה מדור שמחה בטהרתה - על חובת השמחה כחלק מתהליך הבאת הגאולה).

"אז ימלא שחוק פינו"

"ומה שאסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה - במה דברים אמורים, כאשר המדובר על רגע קודם גילוי משיח צדקנו;

אבל בנדון דידן, הרי מכיוון שנשיא דורנו היה המשיח של דורנו, והוא נתגלה בכל התוקף - הרי לא רק שניתנה רשות אלא יתירה מזה, שיש חיוב להתנהג באופן ש"ימלא שחוק פינו ולשוננו רינה"

משיחת י"א אלול ה'תנשא"א - מתוך תמליל ההקלטה - תרגום מאידיש - בלתי מוגה

1. כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש מלך המשיח, וראה שיחת שמחת תורה תשמ"ו, שיחת ש"פ משפטים תשנ"ב ועוד.

מצוה מתוך שמחה

תשובה מתוך שמחה

מדוע מספיקה תשובה מתוך שמחה? • כיצד תשובה מתוך שמחה לא
סותרת ל"וחטאתי נגדי תמיד"? • מה מיוחד בזה בדור שלנו?

הדגשת ענין השמחה שבתשובה

בדורות
קודמים היתה
התשובה
מתוך לב
נשבר

. והנה בהמשך הענין מביא [כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ]¹, שענין התשובה ישנו
אצל כמה אנשים פשוטים שאינם בעלי ידיעה והשכלה, והם מתעוררים ביותר
בתשובה וכו', ובוכים במר נפשם, כמו שאנו רואים במוחש דאמירת תהילים
שלהם הוא בלב נשבר.

בדורנו
התשובה
מתוך שמחה
דווקא

אמנם ענין המרירות שבתשובה אינו שייך בדורנו זה האחרון, דרא דעקבתא
דמשיחא, כיון שבדורנו אין לנו כח לענין המרירות וכו', וצריכים התחזקות
והתעודדות יתירה כו', ולכן בדורנו זה עבודת התשובה היא מתוך שמחה דווקא.

אמירת
תהילים מתוך
שמחה

ועל דרך זה בנוגע לאמירת תהילים וכו' שמבואר בהמאמר¹ שאמירת תהילים
היא בלב נשבר כו', הרי ידוע פתגם רבותינו נשיאינו "חשוב טוב יהיה טוב"
(טרַאכט גוט וועט זיין גוט), היינו שהמחשבה באופן של טוב היא עצמה מביאה
עמה את הטוב, ואין צריך להיות כלל ענין של מרירות, אמירת תהילים ובכיה
במר נפשו ונתינת צדקה וכו', כי המחשבה טובה עצמה תביא עמה טוב (וועט
זיין גוט).

ישנה הבטחה
"תחשוב טוב
יהיה טוב"

ומכיון שישנה הבטחת רבותינו נשיאינו, דכאשר המחשבה היא באופן של טוב
יהי' טוב (וועט זיין גוט), הרי ברור הדבר שכן יהיה.

1. ספר המאמרים קונטרסים ח"א כה, סע"ב.

השמחה מוסיפה בשלימות

על פי הידוע בביאור לשון חז"ל תשובה ומעשים טובים, שעל ידי התשובה המעשים (דהמצוות) הם טובים ומאירים, יש לומר, דעל ידי שהתשובה היא בשמחה שאז התשובה ולא בשלימות, על ידי זה מיתוסף בהשמחה ובהשלימות דלימוד התורה וקיום המצוות שלאחרי התשובה.

ספר המאמרים מלוקט ה' עמוד ס'

ובפרט שמובא על זה² סיפור הצמח צדק שכן היה בפועל, שאמר הצמח צדק לאחד החסידים חָשוב טוב יהיה טוב (טרַאָכט גוט וועט זיין גוט), וכן היה, הרי זהו ענין של מעשה דמעשה רב³. ובפרט שהמדובר שם הוא בבריאות הגוף בגשמיות, שמזה מובן בכל שכן וקל וחומר לגבי בריאות ברוחניות.

ומכיון שענין זה נתפרסם על ידי נשיא דורנו ועד שכבר נדפס, מובן שיש בזה הוראה לכל אחד ואחת מישראל. ומכל זה מובן שצריך להיות העבודה מתוך שמחה.

פרסום הדבר - הוראה לכל יהודי

שלילת ענין המרירות

שנוסף להמבואר באגרת התשובה⁴, שמה שכתוב⁵: "וחטאתי נגדי תמיד" אין המכוון להיות תמיד עצב נבזה ח"ו, אלא "נגדי" דווקא היינו מרחוק, דהרי כתוב לאחרי זה⁶ "תשמיעני ששון ושמחה כו", שתיכף אחרי רגע קטן דמרירות, "לב נשבר ונדכה גו"⁷, צריך להיות שלימות הששון והשמחה, עד שדוד נעים זמירות ישראל⁸ אומר על זה תשמיעני ששון ושמחה,

באגרת התשובה מבואר שצריך גם שמחה

הנה עוד זאת, הרי מבואר באגרת התשובה שם⁹, שהתשובה מתוך מרירות היא תשובה תתאה והתשובה מתוך שמחה היא תשובה עילאה, והרי בדורנו זה,

בדורנו תשובה רק מתוך שמחה

2. אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב ע' תקלו.
3. שבת כא, א. וש"נ.
4. פי"א. וראה תניא פכ"ו.
5. תהלים נא, ה.
6. שם, י.
7. שם, יט.
8. שמואל-ב כג, א.
9. פי"א ואל"ך.

השמחה דמצות התשובה

שמחה של מצוה היא גם במצות התשובה, ואדרבה, השמחה דמצות התשובה היא גדולה יותר מהשמחה דכל המצוות.

ספר המאמרים מלוקט הי' עמוד ס'

בעקבתא דמשיחא, אחרי כל הצרות והיסורים וכו'¹⁰, אשר יסורים ממרקין¹¹ ויסורים מבררים ויסורים מזככים ומרוממים, הרי כל ישראל הם במצב הכי עליון והכי נעלה, ושייכים לתשובה עילאה דייקא, שהיא מתוך שמחה.

ויש להוסיף בזה, על פי המבואר באגרת התשובה שם¹², שענין תשובה תתאה מתוך מרירות הוא פעם אחת בשבוע לפני יום השבת, והיינו בליל ששי, והרי אנו עומדים כעת באלף הששי קרוב לסופו¹³, היינו קרוב לסוף היום הששי, לא רק ביום הששי (לא ליל ששי) אלא ביום זה עצמו קרוב לסיומו, קרוב ליום השבת, אם כן פשיטא שהעבודה בזמן זה היא מתוך שמחה דתשובה עילאה.

ש"פ וישלח, י"ז כסלו ה'תשמ"ו - הנחה בלתי מוגה
המאמר מספר המאמרים דרושי חתונה ע' קלח ואילך, באדיבות הוצאת "המכון להפצת תורתו של משיח"

במיוחד
שבדרונ
עומדים
קרוב לשבת
(לגאולה)

10. ראה גם שערי תשובה (לאדהאמ"צ) ח"א ה, ב.

11. יומא פו, א. וראה אגה"ת פ"א (צ, סע"ב).

12. ספ"י.

13. ראה בכ"ז גם סה"מ תרס"ג ח"א (קה"ת, תשנ"ד) ע' קמב.

מצווה יש לקיים מתוך שמחה

האחים הקדושים הצדיקים רבי זושא מאניפולי ורבי אלימלך מליז'נסק הושלכו לבית הכלא עקב עלילת רשע. הסוהרים אף הניחו באמצע תא מגוריהם - דלי של שירותים! כך שהאחים לא יכלו ללמוד תורה ולהתפלל.

כשהגיע זמן מנחה החל אחד האחים לבכות, הביט אליו אחיו בפנים שוחקות ואמר לו: גם כשאינך יכול להתפלל בגלל הריח הרע אתה מקיים מצוה, ומצוות יש לקיים מתוך שמחה. אם כן, יש לנו סיבה לשמוח ולרקוד, מה לך עצוב? קום לרקוד!...

החלו שני האחים לרקוד כשאליהם מצטרפים כל היהודים שבבית הסוהר. ובמסדרונות בית הסוהר נשמעו קולות: היהודים שמחים!... היהודים שמחים!...

זמרת החסידים וקולות הריקודים הגיעו למנהל בית הכלא, וכששאל לסיבת הרעש והריקודים, ענו לו שבגלל איזה דלי שנמצא באחד התאים היהודים שמחים.

צעק המנהל: הוציאו את הדלי משם תיכף ומיד. מיד נענו הסוהרים לפקודתו והוציאו את הדלי. לפתע פתאום, נפסק הרעש, פסקו הריקודים, והיהודים החלו בהתרגשות את תפילת המנחה.

תפלה מתוך שמחה

מה הם שתי סוגי השירות? • איזה סוג שירה היה עד עכשיו? • ומדוע
בדורנו התווסף סוג נוסף?

עליית העולמות בשבת ע"י השיר

א. הנה ידוע¹ ש"שיר" שייך במיוחד ליום השבת ("מזמור שיר ליום השבת"²),
כמאמר המשנה במסכת שבת³ "כל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר",
שהפירוש הפנימי של המשנה הוא שכל עליה מדרגא לדרגא (שיוצאים מהדרגא
הקודמת ונמשכים לעלות למעלה) היא על ידי שיר, ולכן גם עליית העולמות
ביום השבת היא על ידי שיר.

ועל פי הידוע⁴ שכל העליות נכללים בשם מ"ב⁵, וכך המסעות של עם ישראל
בזמן הגלות (שהם כנגד המ"ב מסעות של עם ישראל שנסעו במדבר) הם
בחינת עליה ממדרגה למדרגה⁶, מ"ב עליות⁷, שאת העליות האלו פועלים עם
ישראל על ידי עבודת הברורים שבמדבר העמים - זמן הגלות.

הפירוש
הפנימי
במאמר
המשנה "כל
בעלי השיר
כו"

כללות עבודת
בני ישראל
בזמן הגלות
מתעלית
שבת

א. שם מ"ב: שם מ"ב הוא משמותיו של הקב"ה, כולל מ"ב אותיות שהם ראשי תיבות של מ"ב
תיבות שבתפילת "אנא בכח". מ"ב המסעות שנסעו בני ישראל במדבר הם כנגד שם מ"ב, שהוא
בחינת עליה מדרגא לדרגא. וזהו הטעם שאומרים "אנא בכח" בכל פעם שיש עליה בדרגא (ק"ש
על המיטה - הנשמה עולה למעלה, קבלת שבת - עליית העולמות, ספירת העומר וכיוצא בזה).

1. תו"א תשא (בהוספות) קיג, א. אוה"ת בראשית (כרך ג) תקיד, א ואילך.

2. תהלים צב, א. וראה ר"ה לא, א.

3. ריש פ"ה.

4. אוה"ת דרושי שבועות ע' קלח. סה"מ תרס"ד ע' קפ. ועוד.

5. תו"א פרשתנו סב, רע"ג.

6. ראה לקו"ת מסעי (פט, א ואילך) ביאור החילוק שבין מ"ט ימים דספה"ע (ז' מדות שכל א' כלול מזו') למ"ב
המסעות (ו' פעמים ז') - ש"מלמעלה למטה הם מ"ט . . שממשיכים מקיפים מלמעלה למטה לכלל הו' מדות
. . גם בחי' מלכות . . מושא"כ המסעות שהם מלמטה למעלה אינם כ"א ששה לבד בכל מדה כו". עיי"ש.

תפלה מתוך שירה

מצינו שאדמו"ר הזקן היה המתפלל דוקא בקול, ומתוך "שירה", ועד שאחד הניגונים הידועים לאדמו"ר הזקן הוא על-סמך שכך שמעו ממנו בשעת התפילה. ועל דרך זה אצל רבותינו נשיאינו שלאחריו, ממלאי מקומו.

ומזה יש ללמוד, כאמור, שהתפילה צריכה להיות דוקא מתוך שירה ושמחה, בקול רם.

משיחת ש"פ בשלה ה'תשנ"ב - בלתי מוגה

ועל פי הנ"ל ששבת כוללת את כל העליות על ידי השיר, נמצא, שבשבת נכללים כל העליות שנעשים על ידי מ"ב המסעות שבמדבר העמים, כללות מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות.

שיר חדש דהגאולה

ב. ולאחרי גמר עבודת הבירורים בכל פרטי העליות דמ"ב המסעות שבזמן הגלות שנפעלים כנזכר לעיל על ידי השיר - באים ל"שיר חדש" דלעתיד לבוא⁷:

לאחר שמסיימים את העליות שבזמן הגלות מגיעים ל"שיר חדש" של הגאולה

איתא במכילתא⁸ "עשר שירות הן⁹, הראשונה שנאמרה במצרים . . השניה על הים, שנאמר אז ישיר משה . . הששית שאמרה דבורה וברק, שנאמר ותשר דבורה וברק בן אבינועם . . העשירית לעתיד לבוא, שנאמר שירו לדי' שיר חדש . . כל השירות כולן קרואות בלשון נקבה, כשם שהנקבה יולדת כך התשועות שעברו היה אחריהם שעבוד, אבל התשועה העתידה להיות אין אחריה שעבוד לכך קרואה בלשון זכר"¹⁰.

7. להעיר ששירות הים נאמרה בלשון עתיד - "או ישיר", "לעתיד לבוא" (טו, א ובמכילתא עה"פ), שרומז על השיר לעתיד לבוא⁸.

8. שם. וראה גם יל"ש יהושע רמז כ.

9. ראה גם תנחומא פרשתנו י"ד. תרגום שה"ש בתחלתו.

10. וראה גם שמו"ר (פרשתנו) פכ"ג, יא. תוד"ה ה"ג ונאמר - פסחים קטז, ב.

(* נוסף לכך ש"מכאן לתחיית המתים מן התורה" (סנהדרין צא, סע"ב. הובא במכילתא ופרש"י עה"פ).

החילוק בין שני סוגי השיריות: שירה מתוך תשוקה או שיר מתוך דביקות

ומהחילוקים שביניהם¹¹ - שבשירה בלשון נקבה נרגשת בעיקר העליה מלמטה למעלה, שהמקבל מצד עצמו (נקבה) משתוקק ומתגעגע לצאת ממדרגתו ולהכלל בדרגא הנעלית יותר ממנו, מה שאין כן בשיר בלשון זכר נרגשת בעיקר השפעת וגילוי של האור העליון מלמעלה למטה, שעל ידי השיר נעשית הדביקות והתכללות בהעליון¹². כלומר, עם היותו "שיר" שענין השיר בדרך כלל כנ"ל הוא עליה מלמטה למעלה, הרי השיר חדש הוא באופן שנרגש בו (לא כל כך הגעגועים¹³, אלא בעיקר) הדביקות וההתכללות בהגילוי דהעליון, ועל ידי זה יש בו ב' המעלות דמלמטה למעלה ומלמעלה למטה גם יחד.

ענין השיר חדש - דביקות והתכללות במהותו ועצמותו יתברך

. . שיר חדש לשון זכר דלעתיד לבוא עצמו¹³ שהוא למעלה מכל העשר שירות¹⁴ - שיר שכל ענינו הוא הדביקות וההתכללות עם מהותו ועצמותו יתברך¹⁵, בחינת "אחד עשר"¹⁶, "אנת הוא חד ולא בחושבן".

בדורנו נשלמו העליות של זמן הגלות

והשלימות העיקרית בזה נעשית בעשירי והאחד עשר בחודש אחד עשר (י-יא שבט) בשנה זו - שנת הארבעים ושתיים לתחילת דור זה (משנת ה'תש"י [יום תחילת הנשיאות של כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש מלך המשיח] עד שנת ה'תשנ"ב [שנת אמירת השיחה], ששנה זו קשורה עם שם מ"ב שעל ידו נעשים כל עניני העליות (כנ"ל ס"א) - ובשנה זו נשלמו כל העליות שעל ידי מעשינו ועבודתינו במ"ב השנים, שהם בדוגמת מ"ב המסעות במדבר

ב. תשוקה, דביקות: ההבדל בין תשוקה לדביקות הוא, כמשל ילד הרואה את אמו מרחוק ומשתוקק להגיע אליה, אך כאשר הוא ליד אמו, כאן כבר אין מודגשת התשוקה להגיע לאמו מכיון שהוא כבר הגיע לאמו. כך בזמן הגלות אשר האור האלוקי בהסתר, אנו משתוקקים לגילוי אור ד'. משא"כ בגאולה שהאור האלוקי כבר התגלה, פחות מודגשת התשוקה, אלא יותר מודגשת הדביקות והתכללות בפועל באור העליון - אור ד' שהתגלה.

ג. בחינת אחד עשר: בכל עולם ישנם עשר ספירות (חב"ד, חג"ת, נה"ם) שדרכם ועל ידם נבראים הברואים הפרטיים של כל עולם, אך ישנה דרגה נעלת מכל עשר הספירות - דרגת האחד עשר: אור שהעולם מצד עצמו לא יכול לקבל. אמנם, לאחר עבודתנו בתורה ומצוות שעל ידם אנו מזככים את העולם, מגיעה הגאולה שבה מתגלה האור העליון ביותר של ד'. הדרגא הזאת נקראת "אנת הוא חד ולא בחושבן", שפירושו שמדובר בגילוי אור ד' נעלה ביותר בו מתגלה שהוא אחד ויחיד לפני ונעלה מחשבון העשר ספירות.

11. ראה גם סידור (עם דא"ח) סו, ב ואלך. אוה"ת שה"ש ע' ג. המשך תער"ב ח"ב ע' א'קה. ועוד.

12. משא"כ בהעלי' מלמטה למעלה אינו נכלל עדיין בהעליון ממש.

13. כי, "שיר השירים הם שיר נוקבא ושיר דדכורא שע"י אתעדל"ת . . ושיר דלעת"ל זהו מבחי' שיר חדש שלמעלה מאתעדל"ת" (אוה"ת שם).

14. ההעלאה מבחי' כתר לאו"ב ס"ב והוא למעלה גם מקדה"ק (אוה"ת שם).

15. להעיר מהשייכות לבחי' פלשתים דקדושה - "התגלות השמחה בדביקות ד' בפילוש ובגילוי ובהתרחבות לאין קץ", "השמחה בד' מצד מהו"ע בלי שום מבוקש" (מדרגת הצדיקים) - שתהי' (אצל כל בני") רק לאחר גמר עבודת הבידורים, לעתיד לבוא, שאז תהי' השמחה בתכלית השלימות, כמ"ש "אז ימלא שחוק פינו", "וע"כ יתן להם ארץ פלשתים שהוא השמחה באלקות בפילוש כו" (אוה"ת פרשתנו ע' שסז ואילך).

העמים (כנ"ל מ"ב שנים) שבדור זה (דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה), ותיכף ומיד ממש נעשית הכניסה לארץ טובה ורחבה בגאולה האמיתית והשלימה¹⁶.

עבודת התפלה בדורנו

ג. ההוראה למעשה בפועל:

עבודת
התפלה מתוך
שירה כהכנה
לגאולה

בענין השירה בנוגע לעבודת התפלה (שנקראת גם בלשון רינה¹⁷ (שירה)) באופן של שירה (כידוע שרבינו הזקן היה מתפלל בקול ושירה) - שנוסף על השירה הקשורה עם העליה מלמטה למעלה, צריך להיות עכשיו (לאחרי גמר כל העליות של זמן הגלות) השירה שמצד הדביקות וההתכללות בהעליון, כהכנה והתחלה ל"שיר חדש" דלעתיד לבוא (כנ"ל ס"ב)¹.

ובמיוחד בנוגע להתפלה על הגאולה האמיתית והשלימה¹⁸ (ובפרט לאחר ש"כבר כלו כל הקיצין"¹⁹, ונשלמו כל עניני העבודה, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) - שנוסף על רגש הכוסף והתשוקה והגעגועים להגאולה (עד עתה), צריך להיות עכשיו גם ובעיקר רגש השמחה²⁰ מזה שהגאולה באה בפועל ממש ברגע זה ממש.

תפלה
לגאולה מתוך
רגש של
שמחה

ע"פ שיחות יום ה' פ' בשלח, י"א שבט וש"פ בשלח, שבת שירה, י"ג שבט ה'תשנ"ב

ד. ליתר ביאור: בכל הדורות, מכיון שהאור האלוקי היה בהסתר, התפלה היתה יותר מצד התשוקה לגילוי אור ד'. משא"כ בדורנו - דור האחרון של הגלות והדור הראשון של הגאולה, אשר מלך המשיח התחיל לגלות את אור הגאולה בעולם - כיון שהאור כבר ישנו פחות נרגש התשוקה אליו כנ"ל ובעיקר מודגשת הדביקות וההתכללות באור האלוקי שהתחיל להתנוצץ.

16. וי"ל הרמו בנוגע להמשך הימים: י' ו"א שבט הקשורים עם ענין הנשיאות - שינוי בהנשיא [ביום בשנת תשי"א זה עלה כ"ק אדמו"ר שליט"א מלויבאוויטש מלך המשיח על כס הנשיאות], יום השבת (י"ג שבט) פרשת בשלח שסיומה וחזרתה במלחמת עמלק - הכרתת זרעו של עמלק, וט"ו בשבט - הכניסה לארץ ישראל (לאכול מפרי') ובנין בית הבחירה (שגם בו יהיו הפירות).

17. ספרי ר"פ ואתחנן. ועוד.

18. נוסף על הגאולה הפרטית שנעשית ע"י עבודת התפלה (תניא אגה"ק ס"ד).

19. סנהדרין צז, ב.

20. שפורצת גדר (סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך) - לא רק פריצת גדר הגלות, אלא גם ובעיקר פריצת גדר הגאולה, שהגאולה עצמה היא באופן ד"נחלה בלי מצרים... נחלת יעקב אביך... כיעקב שכתוב בו ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה" (שבת קיח, סע"א ואילך).

לסיכום: בכל הדורות, מכיון שהאור האלוקי היה בהסתר ונשארה עוד עבודה על מנת שהאור האלוקי - אור הגאולה - יוכל להתגלות בעולם, עבודת התפלה היתה יותר מתוך תשוקה לגלוי האור האלוקי.

בדורנו, מודיע כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש מלך המשיח, כבר סיימנו את העליות הנדרשות מאתנו על מנת להגיע לגאולה וממילא מלך המשיח התחיל לגלות את האור האלוקי בעולם. לכן, בעבודת התפלה עכשיו מודגש יותר עניין התפלה מתוך רגש של דביקות והתכללות באור האלוקי שהתחיל להתגלות.

ובמיוחד בתפלה על הגאולה - שנוסף על התשוקה לגאולה צריך להיות גם רגש של שמחה מכך שהגאולה מגיעה עכשיו בפועל.

כך ירקדו בביאת המשיח

בחגיגת שבעת ימי המשתה של כ"ק אדמו"ר הרש"ב רקדו חסידים בגן שלפני בית אביו, כ"ק אדמו"ר מהר"ש, ונוצרו עשרות מעגלים. באותה שעה ישב כ"ק אדמו"ר מהר"ש ליד חלון ביתו והביט לעבר הגן. נענה ואמר: "הסתכלו, בניי, איך שמחים חסידים בשמחה של מצוה, כך ירקדו יהודים ברחובות בביאת המשיח".

ליקוטי-דיבורים מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ חלק א, עמ' 84

שמחה של מצוה בליובאוויטש

תיאור מרתק של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ מליובאוויטש על השמחה בשעת קצירת החטים בליובאוויטש.

ר' זלמן שצערבינער

א. ההכנות לחג הפסח החלו בליובאוויטש עוד באמצע הקיץ. במרחק כשלשים קילומטר מליובאוויטש בדרך לדוברובנה, הייתה אחוזת אצילים בשם "שצערבינא", ששימשה מקום קבוע שממנו הביאו חטים למצה שמורה.

בשצערבינא דר יהודי חסיד ולמדן, בעל דרגא נעלית הן במוחין והן במדות טובות. מאחר שחסידים אינם מדייקים בתוארי כבוד, הרי למרות היות יהודי זה - ר' זלמן משצערבינא - בקי בש"ס בבלי, בעל ידיעה בירושלמי וארבעה טורים, בקי בזוהר ובכתבי האריז"ל ובספרי החסידות הנדפסים, ונוסף על כך - בעל צדקה מפורסם - נקרא רק בשם "זלמן שצערבינער".

כשהכרתיו היה כבר כבן שבעים שנה. תוארו והדרת פניו אינם ניתנים להעלות על הכתב. על פניו היו שפוכים סימני גדלות המוחין וטוב לב ויושר נפשי. הוא מן הרשומים הנכבדים ביותר בספר זכרונות שנות ילדותי.

ר' זלמן שצערבינער - מלבד היותו טיפוס מדויק של חכם מהישובים שבדורות עברו, חכמי אמת ובעלי מדות טובות - היה אחד מחשובי האברכים אצל אב' הסבא¹ ומגדולי המקושרים אל סבא².

עשרות סיפורים שמעתי מפיו, בהם משתקפים חייהם של סוגים רבים של חסידים ודרכי החסידות בדור הרביעי והחמישי לחסידות חב"ד.

1. כ"ק אדמו"ר בעל ה"צמח צדק".

2. כ"ק אדמו"ר מוהר"ש.

השמחה בצווי ד'

בימי הבעש"ט התגורר בעיירה ליובאוויטש יהודי שהיה מהדמויות הבולטות בעיירה, וכינויו - רבי ישראל השמח. הוא היה נוהג לומר:

"מצוה בלא כוונה כגוף בלא נשמה" וכוונת המצוה היא שהמצוה באה מן המְצוּוֹה. מצוה היא צו שבא מהמְצוּוֹה, והמְצוּוֹה הוא "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", הבורא ברוך הוא, המוציא מכל בוץ.

ובכן, כשאני, ישראליק, אפס האדם, זוכה לקיים ציוויו של א-ל יחיד יתברך, הרי עלי לכרכר ולפזז ולרקוד בשמחה רבה.

ליקוטי דיבורים עמ' 251

כשר' זלמן היה מספר סיפור הרי נוסף על כך שהיה מדייק בעצם הסיפור - ללא הוספות וללא ביאורים, כי אם את העובדה לכשעצמה - היה מתאר לפני כן את המקום ואת הזמן של נסיבות המאורע, ומתוך כך היה השומע מקבל תיאור מושלם של המאורע כולו. שומעי סיפוריו היו חשים עצמם נמצאים בסביבה ההיא, בין החסידים ההם, והיו רואים בעיני עצמם את הרבי, אביהסבא או הסבא, מי שבו דן הסיפור.

בכל אדם ישנם דברים שנחקקים בלבו ובמוח זכרונו והם בלתי נשכחים במשך כל החיים, והיכן שלא יהיה, היכן שההשגחה העליונה לא תוביל את האדם בזרם החיים, באיזו מדינה שהיא ובאיזו סביבה שהיא, הרי כשאותו אדם נזכר על כך, מנתק אותו הזכרון מחיי החולין שלו ומעמיד אותו באותם חייילדות תמימים ומוארים, ובהימצאו לאחר מכן בחיי הרעש והמהומה, הוא חי מְחַדֵּש את אותם ימים יפים ובהירים.

ה"זכור ימות עולם, בינו שנות דור ודור"³ אצל החסידים הוא באופן אחר לגמרי. כל בית חסידי ספוג במידות טובות, באהבת השם, אהבת התורה ואהבת ישראל, כל בית של חסיד, בלי הבדל עשיר או עני, היה בית ועד לחכמים.

ההכנות לקצירה

ב. בשדותיו של ר' זלמן שצערבינער הייתה נקצרת החיטה למצה שמורה, והיה סדר קבוע בכך - לגבי בחירת השדה שהניבה את החיטה המעולה ביותר ולגבי

3. דברים לב, ז.

בחירת יום הקצירה.

תנאי יום הקצירה היו: שיהא בהיר וצח, בו זורחת השמש בכל תקפה, כששלושה ימים לפניו לא ירדו גשמים. השעות הקבועות לקצירה היו משתים עשרה בצהרים עד שתים או שתים וחצי.

כשהתקרב זמן הקצירה היה ר' זלמן בא לליובאוויטש לשם סידורי הקצירה. הסידור התבטא בכך: מאחר שאי אפשר לדעת מראש מתי תהיה האפשרות לקצירה, כיוון שיש צורך בתנאים האמורים, היה מביא לליובאוויטש מרכבות מספר משלו כדי להסיע לשצערבינא את האנשים שהיו רגילים לקצור את החטים, כדי שיהיו מוכנים ומזומנים לכך (למרות שהמתעסקים העיקריים בקצירת החטים היו ר' זלמן ובני ביתו והיהודים תושבי האחוזה - היו נוהגים להצטרף מספר "יושבים" מליובאוויטש וכן אורחים ששהו בו בזמן בליובאוויטש).

לעתים הייתה אורכת שבוע ימים! - הצפייה ליום בהיר בעל התנאים הנדרשים לקצירת החטים ל"שמורה".

הייתה זו לר' זלמן עבודה בשמחה רבה כפולה ומשולשת: ראשית - קצירת חטים ל"שמורה" בשביל הרבי, נוסף לכך - קבלת אורחים למשך מספר ימים, דבר שהיה חביב מאד על ר' זלמן שחונן בחוש מיוחד לכך, ועל הכל - העובדה שסבא, ובזמני - אבי, היו באים בכבודם ובעצמם אל הקצירה, ענין שהיה מעניק לו "חיות" לשנים מספר.

למן היום שבו נסע ר' זלמן בליווי שלוחי המצוה ועד היום הבהיר שבו קצרו את ה"שמורה" - הייתה שיחת כל יום מוקדשת למזג האוויר, היו מביטים אל השמים, אם הרוח יבשה ואם אין מורגשת רטיבות באוויר. עשרות השערות הובעו מדי יום על מזג האוויר העתיד להיות ביום המחרת. בכל יום ציפו לבוא השליח המיוחד משצערבינא שיבשר כי היום תתקיים הקצירה.

הנסיעה לשצערבינא, שארכה כשעתיים, וכן הדברים שמסביב, עשו רושם גדול עלי (כילד בגילי אז - מצאתי במחשבתי לכל מאורע - סיפור דומה בתנ"ך או באגדות רז"ל שידעתי), והם רשומים פחות או יותר בזכרונות ילדותי.

השמחה בשעת הקצירה

ג. הקצירה והדישה היו נערכות בשמחה רבה, יחד עם רצינות שהייתה שפוכה על כל פנים. כולם היו חגורים באבנטים וחבשו כובעים עליונים וכיפות. החום יקד והעבודה התנהלה במהירות כזו, כאילו היו אלה רגילים מכבר לעבודת שדה.

תמיד להיות בשמחה

עבודת ד' צריכה להיות בשמחה כמו שכתוב: "עבדו את ד' בשמחה" וכתוב: "תחת אשר לא עבדת את ד' אלוך בשמחה ובטוב לבב". ומכיון שהאדם צריך לעבוד את ד' בכל עניניו, "וכל מעשיך יהיו לשם שמים" (וייתרה מזו) "בכל דרכיך דעהו", ועד שזהו (עבודת ד') תכלית כל בריאתו כמאמר רז"ל: אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני, הרי נמצא שצריך להיות תמיד בשמחה.

מאמר ש"פ תצא, י"ג אלול ה'תשמ"א

החסיד ר' זלמן הישיש, בעל הזקן הרחב המהודר וסבר הפנים המאיר והעליוז, והמקצרה בידו - היה זריז ומהיר תנועה כאברך צעיר מאד. נראה בעליל שהשמחה מקפיצה אותו. הסנדלים וגרבי הלבן מרחפות בצורה רוחנית כרגלי נפתלי בשליחות אלוקית, דבר שיכול להיות רק באדם עובד אלוקים, שאפילו עקביו חשים את העונג הגדול שבמוח ואת הרצון הפנימי שבתשוקת הלב שבעבודה זו.

חלק מן האנשים היה קוצר וחלק אחר מזמר. הייתה הזמרה משתפכת בחלל בעריבות מיוחדת ומהדהדת במרחק רב.

הדרת קודש הייתה שפוכה על השטח כולו, הנשים והילדים של המשפחות שדרו בשצערבינא היו עומדים מרחוק ומתבוננים בשמחה הגדולה. כולם לבושים בגדי שבת, ומעל כל פנים היה אפשר לקרוא כי אכן מתרחש היום דבר בלתי רגיל.

מיד לאחר סיום מלאכת הקצירה והדישה הלך חלק מן הקהל, ור' זלמן ביניהם, להתרחץ. בחזרה מבית המרחץ היה ר' זלמן לובש בגדי שבת והחלה תפלת מנחה. העובר לפני התיבה היה ר' זלמן עצמו, ודווקא בניגון של שמחת תורה. תחנון לא היו אומרים.

את תפלת "עלינו לשבח" היה ר' זלמן משמיע במנגינה עליזה מיוחדת, ול"עושה שלום" של הקדישים היה כבר ר' זלמן ממתין שיגלגלוהו ("איבערקוליען") כמנהג הידוע. אם היו מסרבים לכך, משום יחס דרך ארץ כלפיו, היה משמיע הפצרות "נו" וממתין בפסיעת ג' צעדי "עושה שלום" עד שהיו נאלצים לגלגלו, ואז היה ר' זלמן יוצא בריקוד עם כל הציבור.

בשעת הריקוד היה ר' זלמן מזמר את הפסוקים הנאמרים לאחר "עלינו", בקול רם ובנעימה מושכת כקצב הניגון, וכשהיה מגיע לסיום הפסוק "אך צדיקים . . את פניך", היה מבצע קפיצה ומתגלגל שלוש פעמים הלוך ושוב. אז הסבו כולם לסעודת השמחה, שהייתה ערוכה בגן הפרי: שולחן גדול מלא מאכלי חלב מכל הסוגים בהרחבה.

בשעת הסעודה היה אבי אומר מאמר חסידות ומתוועד שעות מספר עם הקהל. לאחר מכן התפללו תפלת ערבית. אבי היה הולך לנוח בחדר מיוחד שהוכן עבורו ואילו הציבור כולו היה ממשיך בהתוועדות כל הלילה. למחרת התפללו בציבור ובשעה עשר נוסעים הביתה ליובאוויטש.

ר' זלמן והחבריא היו באים רק בערב ומביאים אתם את שק החיטה שנתלה על "יתד השמורה" בחדר מיוחד.

ספר ליקוטי דיבורים מכ"ק אדמו"ר מהור"צ ע' 651 - 461

החזיק טובה לעצמו

פעם פגש ר' מענדל פוטרפאס באחד מתלמידיו החביבים, ר' טוביה שיי בולטון, כשהיה נדמה שפניו לא זוהרות במיוחד. הייתכן, פנה אליו ר' מענדל, שחסיד לא יהיה בשמחה?! כשרי טוביה ניסה להתנצל על הסיבות שגרמו לו שלא להאיר פנים באותו רגע, אמר לו ר' מענדל:

יודע אתה כי נשלחתי, בעוונותי הרבים נגד המשטר הסובייטי, אל ה"לאגער" - מחנה העבודה בסיביר, ושהיתי שם במשך כמה וכמה שנים. היה לי קשה מאד לשמור שם את יום השבת קודש, ובכל זאת הצלחתי במשימה - ואינני מחזיק טובה לעצמי על זה.

היה לי קשה מאד לשמור שם על כשרות האכילה והשתיה, והיו אפילו זמנים שלא היה מה לאכול כלל מלבד מאכלים לא כשרים, וברוך ד' החזקתי מעמד - ואינני מחזיק טובה לעצמי גם על זה.

רק על דבר אחד הנני מחזיק טובה לעצמי: על שבכל השנים הללו בהם שהינו במקום כה מדכא - לא נפלתי אפילו פעם אחת בעצבות ואפילו לא במרירות. רק על כך הנני יכול להחזיק טובה לעצמי.

השמחה בדורנו

שמחה בטהרתה

מתי תהיה השמחה בשלימות? • כיצד הקול-קורא "לאלתר לגאולה"
אינו בסתירה לדחיקת הקץ? • מהי עבודת השמחה הרצויה כדי לפעול
ביאת משיח?

הקשר בין עבודת השמחה לגאולה

א. הנה, ענין השמחה קשור ושייך להגאולה:

שמחה בתכלית השלימות - תהיה בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו, שאז יבטלו כל הענינים הבלתי-רצויים, ועד כמו שכתוב¹: "ומחה ד' אלקים דמעה מעל כל פנים", ואדרבה, הענינים הבלתי-רצויים עצמם יהפכו לטוב², שעל-ידי-זה יתוסף בענין השמחה ביתר שאת וביתר עוז, בתכלית השלימות, "שמחת עולם על ראשם"³.

ואולי יש לומר שענין זה מרומז בתיבת "שמחה" - ששרש התיבה היא "שמח", והרי, ג' אותיות אלו הם גם השרש דתיבת "משיח"⁴.

ובזה מרומז שההדגשה בענין השמחה דשנת תשמח ותשמח, היא - שלימות השמחה בביאת משיח.

1. ישעיה כה, ח.

2. כפסק דין הרמב"ם בסוף הלכות תענית: "כל הצומות האלו עתידים ליבטל לימות המשיח, ולא עוד, אלא שהם עתידים להיות ימים טובים וימי ששון ושמחה".

3. ישעיה לה, יו"ד. נא, יא.

4. ובביאור השייכות שביניהם, יש לומר, שתכונת השמחה היא שפורצת כל הגדרים, וזהו גם ענינו של משיח, מזועע של פרץ ("אלה תולדות פרץ גו' וישי הוליד את דוד (רות בסופו), דוד מלכא משיחא), "עלה הפורץ לפניהם" (מיכה ב, ג), שמבטל כל הגדרים, מדידות והגבלות כו'. וראה לקמן ס"ד.

ועל-דרך-זה יש לומר בנוגע ל"דורשין בהלכות החג" מי"ד באלול (גם) בנוגע לענין השמחה ד"זמן שמחתנו" - שהלשון "דרישה" ("דורשין") קשור עם (דרישת) הגאולה, כדאיתא בגמרא⁵ "ציון היא דורש אין לה", מכלל דבעיא דרישה", ובנדון דידן, שה"דורשין" בענין השמחה הוא (לא רק בנוגע לשמחה סתם, אלא) בנוגע לשמחת הגאולה, כולל ובמיוחד - שמבקשים ודורשים ותובעים שתהיה כבר שלימות השמחה בגאולה (האמיתית ו) השלימה.

שטורעם' על דבר ביאת המשיח

ב. ובהמשך לזה באה הצעה ובקשה מיוחדת - (להוסיף ענין ה)שמחה כדי להביא את משיח צדקנו והגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש.

ובהקדמה:

במשך כל הדורות דזמן הגלות ציפו בני-ישראל והתפללו בכל יום ויום לביאת המשיח, ועל אחת כמה וכמה צדיקי ונשיאי ישראל שאצלם היתה התשוקה והגעגועים כו' לביאת המשיח בתוקף הכי גדול, וכמה מהם מסרו נפשם לדחוק הקץ (למרות האזהרה שלא לדחוק את הקץ), כידוע בדברי ימי ישראל:

אבל אף על פי כן, אין זה מגיע לה"שטורעם" על-דבר ביאת המשיח שהתחיל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בהכרזתו הידועה ב"קול קורא" שנדפס בשעתו (לפני יותר מארבעים שנה) ב"הקריאה והקדושה" - "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" - לאלתר דייקא, תיכף ומיד ממש,

ובהדגשה - שאין זה דחיקת הקץ כלל, כי אם, מפני שכבר הגיע זמנה של הגאולה, כאמור כמה פעמים שכבר נסתיימה כל העבודה, ולא נותר אלא "לצחצח הכפתורים"⁷, ולהמתין לביאת המשיח.

הפעולות והמעיינות חוצה

ובפרטיות יותר:

במשך הדורות שלפני זה, כמה וכמה דורות, נעשו פעולות מיוחדות כדי להביא את משיח צדקנו, כולל ובמיוחד - גילוי תורת החסידות על-ידי הבעש"ט,

5. ר"ה לא, א. ושו"נ.

6. ירמיה ל, יז.

7. ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

כמו שכתוב באגרת הקודש⁸ דהבעש"ט המענה דמלך המשיח על שאלתו של הבעש"ט "אימתי אתי מר" - "כשיפוצו מעינותיך חוצה".

ובפרט לאחרי גילוי תורת חסידות חב"ד על-ידי רבינו הזקן, באופן של הבנה והשגה בחב"ד שבנפש, "יתפרנסון", היינו, לא רק באופן של "טפה" בלבד, ולהעיר, אשר להיותה "טפה" ד"מעייני", הרי מטהרת בכל שהוא⁹,

אלא באופן של הרחבה והתפשטות והפצה (שמי המעייני נעשו בריבוי גדול כל כך עד שנעשה נהר ורחובות הנהר), וכהמשל הידוע¹⁰ דשחיקת האבן היקרה שבכתר המלך לחלקים קטנים ביותר עד שיוכלו לערבה במים ולשפוך לתוך פיו של בן המלך כדי להציל את חייו.

ומדור לדור הולך וניתוסף בהפצת המעיינות חוצה על-ידי רבותינו נשיאינו, ועד לדורנו זה, אשר, על-ידי כ"ק מורי-יחמי אדמו"ר נשיא דורנו התחיל הענין דהפצת המעיינות חוצה באופן שבאין ערוך לגמרי - להפיץ המעיינות עצמם בכל מקום ומקום, בכל קצוי תבל, עד לחוצה שאין חוצה מחוץ הימנו, כולל ובמיוחד על-ידי תרגום והעתקת עניני החסידות (גם הענינים העמוקים כו') בלשונות דאומות העולם, לא רק בלשון אידיש, השפה המדוברת (שבה נאמרו דברי החסידות על-ידי הבעל-שם-טוב וכו' עד לנשיא דורנו), אלא גם בשבעים לשון דאומות העולם.

עבודה החדורה בכוונה להביא את הגאולה

אמנם, במשך כל הדורות (גם בהתחלת זמנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) היתה עיקר ההדגשה על הפעולה דהפצת המעיינות חוצה, ולא (כל כך) על הבאת המשיח - אף שבכללות היה ידוע שהפצת המעיינות חוצה פועלת ביאת המשיח, ומזמן לזמן (ובפרט בהתועדויות ד"יט כסלו, וכיו"ב) היו מזכירים ומדברים על ענין זה,

מה שאין כן כשהגיע הזמן שבו יצא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בהכרזה

א. משל מבן מלך שנחלה במחלה מסוכנת, שלא מצאו לה אלא תרופה אחת: לקחת את האבן היקרה הקבועה בכתר מלכותו של המלך, שבה תלוי כל היוקר דכתר המלך, לשחקה ולערבה במים, ולשפוך מתערובת זו לבין שפתיו של בן המלך, בתקוה שכולי האי ואולי תיכנס טיפה אחת לתוך פיו וכו' ותציל את חייו - שכן הוא גם בנדו"ד, אשר פרסום רזי התורה (האבן היקרה שבכתר המלך) כדאי הוא להציל את חיי בן המלך (עם ישראל). - לקוטי שיחות חלק ל, שיחה ל"ט כסלו.

8. נדפסה בכש"ט בתחלתו.

9. רמב"ם הל' מקוואות פ"ט ה"ח.

"לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" - ומוסיף והולך ועד עצם היום הזה, על-פי ציווי והוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר, "מה להלך עומד ומשמש אף כאן כו" - ההדגשה על הבאת הגאולה, ועד שכל פעולה ד"מעשינו ועבודתינו"¹⁰ (כולל בנוגע להפצת המעיינות חוצה) חדורה בכוונה - להביא את משיח צדקנו, מתוך ידיעה שזהו תפקידו המיוחד של דורנו זה - להביא את הגאולה.

נשאלת השאלה - מה עוד נותר לעשות?

ג. אמנם, מאז ההכרזה "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", וה"שטורעם" להביא את המשיח - עברו כבר עשרות שנים, ומשיח צדקנו עדיין לא בא ...

ואין הסבר על זה:

אמרו חז"ל "כלו כל הקיצין"¹¹, והכריז נשיא דורנו בקול קורא לאלתר לגאולה, ומה ש"אין הדבר תלוי אלא בתשובה"¹² - הרי בודאי שכבר עשו תשובה, שכן, על-ידי הרהור תשובה אחד נעשה צדיק גמור¹², ואין לך אדם מישראל שלא רהר כמה וכמה הרהורי תשובה.

תהלים דוד מלכא משיחא - אמרו כבר בשופי הכי גדול; התוועדויות - ערכו לרוב; בהפצת המעיינות - עוסקים כבר מהבעש"ט, יותר מממשך שבעה דורות, וכבר פעלו בריבוי גדול ועצום. ואפילו אם תרצה לומר שיכולים לפעול עוד יותר - הרי לעשות "כמצות רצונך"¹³, רצונו של הקב"ה בשלימות, הרי זה אפשרי רק שם (בבית המקדש לעתיד לבוא)! ומה גם ש"איני מבקש כו' אלא לפי כחך"¹⁴. ואדרבה: מצד רצונו של הקב"ה בשלימות העבודה - הרי זה טעם נוסף לזרז ביאת משיח צדקנו והגאולה השלימה, שאז, תהיה עבודתם של ישראל "כמצות רצונך", בתכלית השלימות! ...

ואם-כן, נשאלת השאלה: מה עוד לעשות שלא עשו עדיין?! ...

העבודה דשמחה בטהרתה

ד. ויש לומר, שהדבר שעדיין לא עשו בשביל להביא את המשיח הוא - עבודת השמחה הרצויה בשביל להביא את המשיח:

10. תניא ריש פרק לו.

11. סנהדרין צז, ב.

12. קידושין מט, ב (ע"פ גירסת האור זרוע סק"ב).

13. ראה תו"ח ר"פ יוחי. המשך וככה תרל"ז פי"ז ואילך ועוד.

14. תנחומא נשא יא. במדב"ר פי"ב, ג.

”ימלא שחוק פיננו” - בלשון הוה

יש לפרסם בכל מקום ומקום שבשנה זו עומדים בסיום וחותרם דכל מעשינו ועבודתינו במשך זמן הגלות, ובהתחלת התקופה דתשלום השכר, דלעתיד לבוא - ”מתן שכרן של צדיקים”,

ובהתאם לכך צריכה להיות העבודה בענינים השייכים לזמן הגאולה,

. . כולל צריכת התוועדויות של שמחה, ושמחה כזו שהיא דוגמא והכנה לקיום היעוד דלעתיד לבוא - ”אז ימלא שחוק פיננו”.

משום שבדורנו זה, נשיא הדור, כ”ק מו”ח אדמו”ר (ששמו השני ”יצחק”, ע”ש הצחוק והשמחה), הוא הנשיא השמיני (בגימטריא ”אז”) להבעש”ט,

וכיון שכך נעשה הענין ד”ימלא שחוק פיננו” (לא בלשון עתיד, ”אז”, אלא) בלשון הוה.

(משיחת ש”פ כי תצא ה’תנש”א)

נוסף לכך ששמחה פורצת כל הגדרים, גם גדרי הגלות, יש בשמחה סגולה מיוחדת להביא את הגאולה - כמבואר בהמשך שמח תשמח¹⁵ ש”שמחת לבו”¹⁶ שהיתה בבנין בית המקדש הא’ והב’ לא היתה שמחה שלימה, ועיקר השמחה תהיה בבית המקדש העתידי בגאולה העתידה, ש”אז תהיה השמחה בבחינת אין סוף עצמותו ומהותו בבחינת שמחה עצמית ממש”, ששמחה העצמית זו מעוררים על-ידי שמחה של מצוה, שהשמחה של המצוה מגעת למעלה יותר מהמצוה עצמה, ועל ידה דוקא מעוררים השמחה העצמית דלעתיד לבוא.

ואף שבודאי היתה שמחה של מצוה בכל הדורות שלפני זה, שהרי שמחה של מצוה הוא ענין עיקרי בעבודה, כמ”ש ”עבדו את ד’ בשמחה”¹⁷, ”עבדת את ד’ אלקיך בשמחה ובטוב לבב”¹⁸, ובפרט בבנין בית המקדש הנ”ל - מכל מקום, בשמחה של מצוה עיקר ההדגשה היא על (אופן) העבודה, שהעבודה צריכה להיות בשמחה, ואילו המדובר כאן אודות השמחה להביא את המשיח הוא - על השמחה כשלעצמה, שמחה בטרתה, עבודה של שמחה לשם מטרה ותכלית דביאת המשיח.

15. בהמשך שמח תשמח - ספר המאמרים תרנ”ז ע’ רלג. ע’ רנב.

16. שה”ש ג, יא. משנה סוף תענית.

17. תהלים ק, ב.

18. תבוא כח, מז.

[מובן וגם פשוט, שאצל יהודי גם שמחה כשלעצמה קשורה עם עבודת ד', עניני התורה ומצוות, "פיקודי ד' ישירים משמחי לב"¹⁹, אבל, יש להדגיש את השמחה עצמה, היינו, לא (רק) הענינים המביאים את השמחה, אלא השמחה עצמה - והשמחה תביא את המשיח].

ומכיון שכן, הרי, הדרך להביא את המשיח היא - לכאורה, ולא רק לכאורה, אלא כן הוא מסקנת הענין - על-ידי הוספה בשמחה, שמחה בטהרתה, שמחה שתיכף ומיד תביא את משיח צדקנו.

שמחה למרות צער הגלות! היתכן?

ה. אמנם, על פי זה מתעוררת השאלה לאיך גיסא: היתכן שבמשך כל הדורות לא השתדלו להביא את המשיח על-ידי שמחה, גם לא לאחרי הכרזת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"!

והגע עצמך: הרי עשו כל מה שניתן לעשות כדי להביא את המשיח, עד לשחיקת האבן היקרה שבכתר המלך כו' כדי לשפוך לתוך פיו של בן המלך, ועד כדי כך, שפיזרו והפיצו האבן היקרה דכתר המלך בשבעים לשון, ועד שיוכל לבוא אפילו לאינו-יהודי . . . ואף על פי כן, לא השתדלו להביא את המשיח על-ידי שמחה!

ויש לומר הביאור בזה - בפשטות - שכשנמצאים בחושך כפול ומכופל דהגלות, שכל בני ישראל נמצאים בגלות, ו"שכינתא בגלותא"²⁰, הרי מובן, שמצד גודל צער הגלות לא שייך שמחה בטהרתה.

אבל אף על פי כן, כיון שסוף כל סוף מוכרחים להביא את המשיח - לא נותרה ברירה אלא להביא את המשיח על-ידי השמחה, שמחה בטהרתה.

ובנוגע להקושי לפעול רגש של שמחה בטהרתה בחשכת הגלות - הרי, מכיון שמוכרחים להביא את משיח צדקנו, על כרחך צריך לומר, שבסוף זמן הגלות ממש - נותנים כחות מיוחדים²¹ שיוכל להיות ענין השמחה בטהרתה, והביאור - ששמחה זו נעשית על-ידי התבוננות שתיכף ומיד ממש בא משיח צדקנו²², שאז תהיה בכל העולם שלימות השמחה, שלכן, ישנו כבר רגש של שמחה בטהרתה (מעין ודוגמת שמחת הגאולה).

19. תהלים יט, ט.

20. זח"ג ד, ב. סע"א. עה, סע"א. וראה מגילה כט, א. ספרי ס"פ מסעי.

21. נוסף לכך שמנצלים ה"חוצפא יסגי" שבעקבות משיחא (ראה סוטה בסופה) לקדושה.

22. להעיר גם שהתחלת ה"קול קורא" הרביעי דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (אלול תש"ב) הוא: שישו

ושמחו בשמחת הגאולה!

והעיקר - שבמקום אריכות הדיבור והשקלא וטריא כו', יתחילו במעשה בפועל: לצאת בקריאה והכרזה על-דבר הוספה מיוחדת בשמחה כדי להביא את המשיח, ובודאי שעל-ידי-זה יביאו את המשיח בפועל ממש, ובזריזות הכי גדולה, "לא עיכבן כהרף עין"²³,

ואדרבה - ינסו ויוכחו!!

משיחת שבת פרשת כי תצא ה'תשמ"ח

שלא עשני גוי

מסופר על הרה"צ רבי לוי יצחק מברדיטשוב וצוק"ל, שפעם מצאוהו לפנות בוקר רוקד בשמחה גדולה. על השאלה לשמחה זו מה עושה, ענה, שכאשר התעמק בברכות השחר בפירוש הברכה "שלא עשני גוי", והתבונן ממה ניצול ומה טוב חלקו גורלו וירושתו שהוא יהודי, הנה אין לך שמחה גדולה מזו.

23. מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

הוראה מיוחדת לנשי ובנות ישראל

בשעת קריעת ים סוף, כשעם ישראל עבר ביים בחרבה, התגלתה האמונה המיוחדת של נשי ישראל הצדקניות - שהכינו תופים במצרים לאחר הבטחת משה רבינו שיצאו ממצרים, עוד לפני שיצאו בפועל.

אומר המדרש, אשר הדור שלפני הגאולה זהו גלגול של הדור שיצא ממצרים; ומלמד אותנו כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש מלך המשיח: כמו שאז, נשי ישראל הצדקניות שמעו את ההבטחה על גאולת ישראל ומיד הכינו תופים -

כך נשי ישראל הצדקניות בדורנו, אשר קיבלו הבטחה ונבואה מנשיא הדור שתיכף מגיעה הגאולה, יוצאות כבר עכשיו עם תופים ומחולות (בתכלית הצניעות) ובשמחה לקראת בוא ותחילת ימי הגאולה האמיתית והשלימה

כשם שביציאת מצרים "מובטחות היו צדקניות שבדור שהקב"ה עושה להם נסים והוציאו תופים ממצרים", כך גם בהגאולה מגלות זה האחרון, שנשי ישראל הצדקניות צריכות להיות מובטחות ובודאי מובטחות הן שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה, ועד שמתחילות תיכף (ברגעי הגלות האחרונים) בהשירה¹ ובתופים ובמחולות, על בוא הגאולה האמיתית והשלימה!

ובפרטיות יותר: ביחד עם התפלה, הבקשה והדרישה מהקב"ה שיביא את הגאולה תיכף ומיד ממש, שהיא מתוך רגש של צער ומרירות ("מרים על שם המירור") על אריכות הגלות, שבאה לידי ביטוי בהצעקה מקרב ולב עמוק "עד מתי, עד מתי, עד מתי!" . . . חדרות הן (גם ובעיקר) ברגש השמחה, ושמחה

1. בתכלית הצניעות, כמוכן, כהלימוד מדבורה.

לומר שירה על הגאולה

בזזה מבואר המדרש שעתידין ישראל לומר שירה לעתיד לבוא. כלומר, עתידין, כשיתבשרו על הגאולה, יאמרו שירה על מה שעתיד לבוא, דהיינו על הנסים שיבואו, כשיתבשרו עליהם, יקדימו לשורר מיד, ויהיו בחוזק אמונתם כאילו נעשה.

ספר השלייה תושב"כ פרשת בשלח

גדולה ביותר שבאה לידי ביטוי בהשירה, מצד גודל הבטחון ש"הנה זה (המלך המשיח) בא"², וכבר בא!

ועוד והוא העיקר - שתיכף ומיד ממש שרים כל בני ישראל, האנשים והנשים והטף, את השירה העשירית דלעתיד לבוא, שתהיה בלשון זכר ("כל השירות כולן קרואות בלשון נקבה, כשם שהנקבה יולדת כך התשועות שעברו היה אחריהם שעבוד, אבל התשועה העתידה להיות אין אחריה שעבוד לכך קרואה בלשון זכר"), "שירו לדי שיר חדש"³.

משיחות ש"פ בא - בשלח ה'תשנ"ב

2. שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

3. מכילתא בשלח טו, א. וראה בארוכה סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 316 ואילך.

עבודת השמחה פנינים

מהו החידוש של עבודת השמחה? • מהו הכלי המביא לשמחה? • מה נפעל דוקא ע"י השמחה? • מה צריך יהודי לענות כאשר שואלים אותו מדוע הוא בשמחה?

השמחה הגדולה

ואין לך שמחה גדולה כצאת מהגלות והשביה, כמשל בן מלך שהיה בשביה וטוחן בבית האסורים ומנוול באשפה, ויצא לחפשי אל בית אביו המלך.

תניא פרק לא

הכלי לשמחה - ביטול

הכלי לענין השמחה באלקות הוא הביטול, דבמקום שיש ביטול הוא גילוי השמחה העליונה, מה שאין כן בהרגשת היש לא ישנו ענין השמחה. וזהו מה שכתוב: "ויספו ענוים בד' שמחה", דענוים דוקא מוסיפים שמחה בד'.

משיחת ש"פ חיי שרה תשי"ב

וזהו דהלל הזקן היה שמח בשמחת בית השאובה בשמחה גדולה מאד מפני שהיה ענותן ביותר על כן היה השמחה שלו גדולה מאד כו'. וכמו כן השמחה העליונה הכלי לזה הוא ביטול דוקא.

ספר המאמרים עטר"ת מכ"ק אדמו"ר מהורש"ב עמ' צא-צב

לא להתבייש לרקוד לקבלת פני משיח

ויש להוסיף ענין עיקרי בנוגע לשמחת בית השואבה בשנה זו, שצריכה להיות מתוך שמחה הכי גדולה הקשורה עם הגאולה האמיתית והשלימה. ששמחים ורוקדים לקבל פני משיח צדקנו! ופשוט, שאין להתבייש ח"ו לרקוד בגלוי, "לעיני כל ישראל", ועד לריקוד ברחוב לעיני כל באי עולם, לקבלת פני משיח צדקנו.

וכשמשהו שואל אותו "וואס עפעס מיט אמאלי?" מה פתאום אתה רוקד כל כך, לשמחה זו מה עושה?" הוא עונה (או שאילו העומדים מסביבו ויודעים על כך עונים): וואס הייסט! וכי אינך יודע מה שנכתב כבר בעיתונים שמשיח כבר הגיע, ותיכף ומיד מגיע לכאן ולוקח את כולנו בתוך כלל ישראל לנסיעה עם ענבי שמיא לארצנו הקדושה ולבית המקדש השלישי, לערוך שם את שמחת בית השואבה!

ש"פ האזינו ה'תשנ"ב, בלתי מוגה

לחסיד מתאים

בכל יהודי בכלל ובחסידים בפרט, צריך להיות מקובל ה"מתאים ולא מתאים" הרוחני כמו ה"מתאים ולא מתאים" הגשמי.

. . ל חסיד מתאים להיות בשמחה, ויתירה מזו להיות בטוב לבב כלפי השני.

ספר השיחות ה'ש"ת בתרגום חפשי ללה"ק, עמ' קמ

דאגה ועצבות - איסור גמור

גזרו אבותינו רבותינו הקדושים זי"ע אָמַר, אשר הדאגה והעצבות, גם ממילי דשמיא (עניינים רוחניים), היא מידה רעה, ואסרוה באיסור גמור ומוחלט, ודנוה בדין ארבע מיתות, לגרשה מנחלת החסידים ולעקר אחריה אשר לא יישאר ממנה גם ריח דריח רע, המביא הפסד רב.

אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ ח"ד עמ' שנו

החידוש בשמחה

מהו גודל החידוש בענין השמחה?

שמחה - פורצת גדר, הן למעלה, ועל ידי זה נמשך גם למטה, שמתבטלים כל

ההגדרות וההגבלות שעל פי חוקי הטבע. והיינו, שאפילו אם מצד חוקי הטבע יש כל מיני מניעות - מתבטלים הם על ידי השמחה, כך, שיכולים לקיים את כל מצוות השם יתברך. . ללא מניעות ועיכובים.

משיחת ש"פ תזריע, פ' החורש, מבה"ח ניסן, ה'תשי"ז

ושמחת בחגיך

הוד כ"ק רבינו הזקן אמר פעם "ושמחת בחגיך", שתכניס את השמחה, שיהיה "בחגיך", החג שלך.

יום א' דחג הפסח, בסעודה. ה'תש"ד

עבודת ד' מתוך שמחה

וכמוזכר גם כן בהפגשנו כאן אודות הנחיצות הכי גדולה עבודת ד' דוקא מתוך שמחה, ובדורנו דור יתום אפשר עוד יותר בשנים ובדורות שקדמו.

אגרות קודש חלק ט"ו עמוד רמד

התעוררות עצמות אור אין סוף

התעוררות דעצמות אור אין סוף זהו על ידי השמחה דוקא.

. . השמחה ותענוג ששמח על אלוקות ומתענג בנפשו זהו שמגיע בבחינת עצמות אור אין סוף ועל ידי זה דוקא הוא הגילוי למטה כו'.

ספר המאמרים עט"ת עמ' צ-צא

השמחה פורצת הגבלות

טבע השמחה היא לפרוץ גדר, דהיינו כל הגדרה והגבלה שבנפש.

ושני אופנים בזה. אופן הא', שהשמחה פורצת הגדרים שנעשו באדם מצד שהורגל כן, הגם שגדרים אלו נעשו אצלו כטבע (כי הרגל נעשה טבע שני).

ואופן הב', שהשמחה בכוחה לפרוץ גם הגדרים שבטבע תולדתו, ועד שבכח השמחה להפוך אותם ולשנותם מן הקצה אל הקצה, והיינו, דמה ששמחה פורצת הגדרים שבטבע תולדתו הוא לא רק שאותם המדות שהוטבעו בהאדם הם בריבוי והתגברות ביותר מכפי מדתם, אלא שעל ידי השמחה נעשה גם שינוי בטבע מדותיו ומן הקצה אל הקצה.

וּכְמוֹ עַל דֶּרֶךְ מִשַׁל מִי שֶׁהוּא קֹמֵץ וְכִילִי בִּיּוֹתֵר בְּטִבְעַת תּוֹלְדָתוֹ, הֵנָּה בַעַת הַשְּׂמִיחָה, כִּשֶׁהוּא שִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה בִּיּוֹתֵר, יִתְהַפֵּךְ לִבְבוֹ לְגַמְרֵי מִטְבַּעוֹ הַקּוֹדֵם וְנַעֲשֶׂה פִּזְרֵן וְחֹסֶדֶן גְּדוֹל, כְּמוֹ מִי שֶׁהוּא פִּזְרֵן וְחֹסֶדֶן בְּטִבְעוֹ, וְעַד שֶׁמִּתְחַסֵּד גַּם עִם שׁוֹנְאוֹ, וַיֵּשׁ לוֹמֵר אֶפִּילוֹ לְשׁוֹנְאוֹ עַל פִּי תוֹרָה.

. . מֵהַ שְּׂמִיחָה פּוֹרֶצַת גֵּדֵר הוּא דוֹקָא בְּשִׂמְחָה כְּזוֹ שֶׁמִּגַּעַת בְּעֵצֶם הַנֶּפֶשׁ, שֶׁלְּמַעַלְהָ מִכְחוֹת הַגְּלוּיִים. דְּלֵהִיּוֹת שְׂעֵצֶם הַנֶּפֶשׁ הוּא לְמַעַלְהָ מִגְּדֵר הַגְּבִלָּה (לֵהִיּוֹתוֹ קְשׁוּר עִם הַעֲצָמוֹת), לִכֵּן, הַשְּׂמִיחָה שֶׁמִּצַּד עֵצֶם הַנֶּפֶשׁ, פּוֹרֶצַת כָּל הַהַגְּדֵרוֹת וְהַהַגְּבִלוֹת.

מִמֵּאֵמֶר ש"פ תצא, י"ג אלוֹל הִתְשַׁמ"א

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה ויגלנו אכי"ר

•

לע"נ
הרה"ח ר' משה נחום בן ר' מרדכי מענדל
ע"ה קדנר נלב"ע אחש"פ
כ"ב ניסן ה'תשע"א

•

לע"נ
מרת סולטנה שושנה סוזן בת ר' יחיא ע"ה
אלקיים
נפטרה ט"ו אדר ה'תשע"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

•

לע"נ
שרה פרידה בת ר' משה

לז"נ

הרה"ח הרה"ת ר' צבי הירש בן הרה"ח ר' בן ציון

נבל"ע זך אלול ה'תש"מ

מרת רבקה בת הרה"ח ר' צבי

נבל"ע כ"ט תמוז ה'תשס"ד

שפריצער

הרה"ח הרה"ת ר' יקותיאל דובער

בן הרה"ח הרה"ת ר' שניאור זלמן

נבל"ע י"ג ניסן ה'תשמ"ח

מרת בת שבע בת הרה"ח ר' יחיאל

נבל"ע ז' תמוז ה'תשע"ד

קלמנסון

"והקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם,

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

תיכף ומיד ממש

•

נתרם ע"י הרה"ת שמואל וזוגתו מרת שטרנא שרה שיחיו

שפריצער

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת הגאון הרב מאיר צבי

בן הרב מרדכי ע"ה

גרזמן

מראשי ישיבת תומכי תמימים המרכזית בכפר חב"ד

נלב"ע ביום א' י"ז טבת ה'תשע"ז

"והקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם,

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ת.נ.צ.ב.ה

•

לזכות

החתן הרה"ת משה יהודה הלוי

וזוגתו דבורה לאה שיחיו

סנדרוי

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

יהי רצון שחתונה זו תזרז ותביא בפועל

לחתונה הכללית דבניי והקב"ה בגאולה האמיתית והשלימה

ויזכו לראות בנים ובני בנים . . יראים ושלמים ומקושרים

וחדורים בשליחות היחידה - קבלת פני משיח צדקנו

•

לז"נ

חיים בן אברהם זולפה

נבל"ע ט"ז שבט תשס"ז

**לכשיפוצו
מעירותיך**